

Om man vill förstöra en fest så finns det några klassiska sätt att kuperas kalaset. En osviklig metod är att släppa lös trubaduren och egga honom med uppmuntrande tillrop. En annan mer lågmäld metod är att visa några karusellmagasin med semesterbilder eller en bunt fotoalbum med släktbilder. Som utanförstående betraktare har man sällan några relationer till det som visas och snart nog förflyktas intresset. Det krävs mycket välgjorda bilder och en mycket bra presentation för att hänryckas. Jag kan inte påstå att detta sker när jag betraktar Fredrik Landegrens utställning på Konstens Hus. Det känns nästan som att titta i ett privat fotoalbum när jag ser hans målningar. Landegren arbetar med ett realistiskt måleri utifrån fotografier. Den metoden har sina bekväma fördelar i det att alla problem med att få en tredimensionell verklighet översatt till en tvådimensionell duk redan är lösta. Däri ligger också dess svaghet, fotots autenticitet slår lätt hål på magin i den målade bilden. Det föreställande blir det betydelsbärande elementet och det stannar gärna därvid. Bildernas sakliga informationsinnehåll förtar lite av den konstnärliga upplevelsen. Det finns alltid mer att hämta ur själva upplevelserna än vad som finns i berättelserna om dem. Det är därför det känns så distanserat att titta i någon annans fotoalbum.

Fredrik Landegren refererar till Gerhard Richter och Ola Billgren i den katalog som åtföljer utställningen. Det är konstnärer som för trettioåret sedan ägnade sig åt vad vi då kallade nyrealismen men som även kallats fotorealism, hyperrealism eller superrealism. Företrädarna för den riktningen hade oftast ett foto som utgångspunkt för sitt måleri. Man la sig till och med vinn om att även överföra fotots begränsningar som förkortade skärpedjup, parallaxfel och optiska förvrängningar till bilderna. Utgångsresonemanget gick förenklat ut på att ta vara på det rituella och kontemplativa i själva urvalet och överföringsprocessen från foto till målning. Men vad man vann i tydlighet förlorade man i uttryck. Superrealismen har idag väldigt få förespråkare däremot har intresset riktats mot fotots egna möjligheter.

Nu är inte Landegren någon renodlad fotorealist som är helt förslavad av sin förlaga, han är dessbättre en målare också. Han kan ta tillvara det oplanerade som ibland händer på duken. Materialet är inte alltid följsamt, det rinner och stänker i lasyrerna. Ibland stannar han upp i färgläggningen och låter undermålningen lysa igenom. Vid andra tillfällen stryker han ut färgen med trasa eller spatel och skapar liv i ytorna på det sättet. Bilden *Josefin på lakan* är ett fint exempel på ett realistiskt måleri som även lämnar något till betraktarens fantasi. *Den obäddade sängen* är ytterligare ett sådant exempel.

I Lilla Galleriet däremot visar han blyertsteckningar och målningar baserade på fotoförlagor från Tor Heyerdahls Kontikiexpedition. Varför förstår jag inte. De här bilderna har man sett i böcker från femtiotalet och Landegren tillför inget som inte redan fanns där.

Utställningens många närbilder på ansikten bidrar starkt till känslan av privat fotoalbum, de har inte heller de måleriska kvaliteterna som gör att de berör. Jag får bara en känsla av att det här inte riktigt angår mig, och det kan väl inte vara meningen.

Bertil Sundstedt